

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ РИМСЬКОГО ПРАВА

для студентів

спеціальності	081 Право
освітньо-професійної програми	Право
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 09136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1339
О. Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

Київ-2023

Розробник: Березовська М.Г., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Березовська М.Г., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства

Протокол від 28 серпня 2021 року № 1

Голова циклової комісії Юлія РЯБОКОНЬ

Робочу програму перевірено
«04» вересня 2021 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора
з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

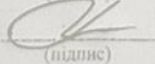
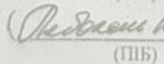
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

Пролонговано:

на 2022/2023 н.р. , «31» 08 2022 р., протокол № 1
(підпис) (ПІБ)

на 2023/2024 н.р. , «31» 08 2023 р., протокол № 1
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3/ 90
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи Римського права» є формування у студентів, як майбутніх висококваліфікованих спеціалістів, необхідного базису знань, правового мислення, професійного праворозуміння та правової культури шляхом засвоєння принципів та норм правової спадщини Давнього Риму.

Завдання навчальної дисципліни «Основи римського права» полягає у засвоєнні студентами основних інститутів та норм римського права, опанування сучасних підходів до права як до міри свободи та справедливості.

У студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- систематичному, глибокому та всебічному оволодінні студентами теоретичною базою римського приватного права: історією становлення та розвитку окремих правових інститутів цивілістики, римською юридичною термінологією;
- розумінні правової природи основних інститутів та еволюції норм римського приватного права;
- правильному застосуванні класичних норм та інститутів римського приватного права у практичній діяльності шляхом усвідомлення механізмів рецепції та їхнього місця у національній правовій системі;
- засвоєнні класичних принципів римського права, позитивних моделей їх правозастосування для подальшого вдосконалення законодавства в умовах реформування політичної та правової системи України;
- опануванні аксіологічних підходів до права як до міри свободи та справедливості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких компетентностей:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Фахові компетентності		
ФК-2	Здатність до складання процесуальних документів, логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.	1-5
ФК-10	Уміння визначати елементи цивільних правовідносин, підстави їх виникнення, зміни та припинення, розробляти проекти цивільно-правових договорів та інших документів у сфері сімейних відносин.	7-10
ФК-14	Уміння визначати межі караності суспільно-небезпечних діянь, підстави та умови звільнення від кримінальної відповідальності та покарання,	5-9

	самостійно розробляти проекти кримінально-процесуальних документів.	
Предметні компетентності		
	здатності характеризувати предмет та основні положення сімейного, речового, зобов'язального, спадкового та процесуального права класичного періоду Стародавнього Риму;	1-15
	здатності пояснити місце римського приватного права у системі сучасних юридичних дисциплін, його роль у процесі формування світогляду професійного правника;	1-5 1-15
	здатність розкрити та проаналізувати періодизацію розвитку римського права, становлення його фундаментальних інститутів;	1-4
	готовність визначити критерії поділу римського права на приватне та публічне;	1-5
	вміння узагальнювати, систематизувати та сприймати інформацію щодо механізмів рецепції норм римського права;	1-15
	здатність характеризувати джерела римського приватного права;	1-2
	готовності працювати з джерелами римського цивільного права та тлумачити норми римського приватного права;	1-15
	вміння творчо використовувати юридичні конструкції, запозичені з римського приватного права,	1-15
	знання та вміння грамотно використовувати юридичну термінологію, розроблену римськими юристами, що виражає зміст класичних принципів різних галузей права;	1-15
	вміння на основі норм римського права розв'язувати конкретні юридичні казуси;	3-15
	здатність пояснювати зміст основних інститутів римського цивільного права;	2-4
	вміння оцінювати сучасне цивільне право, сімейне право та практику застосування його положень з точки зору цінностей римської юриспруденції;	1-15

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення дисципліни «Основи римського права» студент:

- визначає переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (ПРН 1);
- самостійно складає проекти необхідних актів застосування норм міжнародного права (ПРН 6);
- володіє базовими навичками риторики. (ПРН11);
- розробляє проекти процесуальних документів у справах цивільної юрисдикції (ПРН 12);
- визначає особливості статусу громадянина, іноземця та біженця в законодавстві різних країн світу (ПРН 18);
- пояснює природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН20);
- знає, розкриває, пояснює основні норми та положення римського приватного права;
- узагальнює, систематизує та сприймає інформацію щодо рецепції римського права;
- визначає та порівнює правовий статус суб'єктів римського приватного права, об'єм їхньої правосуб'єктності;
- застосовує окремі норми римського приватного права при вирішенні казусів;
- пояснює сутність та класифікацію джерел римського приватного права, принципи римського права;
- визначає правові засоби врегулювання цивільно-правових спорів на підставі норм римського приватного права;
- пояснює поняття, форми та структуру договорів; стадії їх укладення; вказує підстави недійсності договорів за римським приватним правом;
- визначає підстави для застосування механізмів цивільно-правової відповідальності у римському приватному праві;
- пояснює порядок використання класичних принципів римського права у сучасних умовах правозастосування та уникає правопорушень у професійній діяльності

4.

Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

	Назва змістових модулів, тем	усього	Розподіл годин між видами роботи					Самостійна
			Аудиторні					
			лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
Змістовний модуль I. Історія та рецепції Римського права.								
1	Вступ. Предмет і система ОРЦП	7	2					5
2	Рецепція Римського приватного права.	7	2					5
3	Джерела римського права.	9	2	2				5
	<i>Модульний контроль</i>	2						
	Всього	25	6	2				15
Змістовний модуль II. Класичне Римське приватне право. Суб'єкти цивільних правовідносин. Сімейне право.								
4	Суб'єкти цивільних правовідносин.	7	2					5
5	Сімейне право	9	2	2				5
6	Позови	11	4	2				5
	<i>Модульний контроль</i>	2						
	Всього	29	8	4				15
Змістовний модуль III. Речове та зобов'язальне право								
7	Речі та їх класифікація. Володіння.	2	2					
8	Право власності.	2	2					
9	Права на чужі речі.	4	2	2				
10	Зобов'язальне право	4	2					
11	Контракт. Договори як види зобов'язань	12	4	2				6
12	Позадовісні зобов'язання.	8	2					6
13	Спадкове право.	4	2	2				
	<i>Модульний контроль</i>	2						
	Всього	36	16	6				12
	Всього	90	30	12				42

*із врахуванням МКР

5. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I.

ІСТОРІЯ ТА РЕЦЕПЦІЇ РИМСЬКОГО ПРАВА

Лекція 1. Вступ. Предмет і система ОРПП (2 год.)

Вступ. Предмет курсу "Основи римського приватного права". Етапи розвитку римського приватного права та їхня характеристика. Критерії поділу римського права на приватне і публічне. Основні системи римського приватного права: *jus civile*, *jus gentium*, *jus praetorium* та їхня характеристика. Значення вивчення римського приватного права.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,3,5,9.

Лекція 2. Рецепція Римського приватного права. (2 год.)

Рецепція римського приватного права та його роль у розвитку права наступних суспільних формацій. Французька гуманістична школа права та історичний метод дослідження. Німецька історична школа права. Рецепція римського права в країнах Західної Європи. Поняття «рецепція», та його розуміння в сучасній юридичній науці. Форми, види і типи рецепції. Рецепція римського права в Україні. Характеристика літератури з римського права. Значення римського права для сучасної юридичної науки. Дигести та Інституції: загальна характеристика. Проторецепція.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,4,7.

Семінар 1. Рецепція Римського права. Джерела Римського права. (2 год.)

Лекція 3. Джерела римського права (2 год.)

Пізнання джерел римського приватного права. Поняття, історія формування та види джерел римського приватного права. Форми права у Римській державі. Звичай, звичаєве право. Етапи застосування звичаєвого права. Постанови народних зборів. Закон. Імператорські конституції та їх види. Преторський едикт та його кодифікація. Форми діяльності римських юристів. Сабініанська і прокуланська юридичні школи. Закон про цитування. Судовий прецедент. Постанови сенату. Кодифікація Юстиніана: Кодекс, Дігести, Новели, Інституції. Значення Кодифікації Юстиніана.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,3,7,12.

МОДУЛЬ II.

КЛАСИЧНЕ РИМСЬКЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО. СУБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН. СІМЕЙНЕ ПРАВО.

Лекція 4. Суб'єкти цивільних правовідносин (2 год.)

Поняття особи (суб'єкта права) в римському приватному праві. Правоздатність і дієздатність. Їх види. Чинники, які впливають на зміну правоздатності та дієздатності. Втрата та обмеження правоздатності (capitis deminutio). Поділ людей в Римі та їхнє правове становище. Правовий статус латинів, перегринів, вільновідпущеників. Становище рабів у римській державі. Поняття юридичної особи (universitas). Виникнення та припинення юридичної особи. Види юридичних осіб. Правоздатність і дієздатність юридичних осіб. Основні характеристики юридичних осіб.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,5,7,12.

Лекція 5. Сімейне право (2 год.)

Поняття сімейного права. Агнатичне і когнатичне споріднення. Лінії та ступені споріднення. Види шлюбу в Римі (cum manu, sine manu). Конкубінат. Contubernium. Умови та порядок укладення шлюбу. Способи припинення шлюбу. Особисті та майнові відносини між подружжям у шлюбі. Батьківська влада та її припинення. Узаконення та усиновлення. Взаємовідносини батьків і дітей (особисті та майнові). Пекулій і його види. Припинення батьківської влади. Еманципація. Опіка і піклування.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,5,12,13.

Семінар 2. Сімейне право. Особисті та майнові відносини в сім'ї (2 год.)

Лекція 6-7. Позови (4 год.)

Досудові способи захисту порушених прав. Поняття приватного позову (actio). Види позовів: цивільні та гонорарні позови. Позови суворого права і позови доброї совісті; речові і особисті позови; штрафні позови; змішані позови; позови суспільні; ноксальні позови; позови з фікцією. Колізія та коммуляція позовів. Захист та заперечення проти позову. Особливі засоби преторського захисту: інтердикти, стипуляція, реституція, введення у володіння. Стадії римського цивільного процесу. Види процесу: легісакційний, формулярний, екстраординарний. Судочинство (судді і суди) в Римі. Представники в суді. Виконання судового рішення. Особливі засоби преторського захисту порушених прав. Поняття та види позовів. Позовна давність. Відмінність позовної давності від законних строків. Поняття, переривання та зупинення строку позовної давності.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,5,8.

Семінар 3. Позови. Судочинство (судді і суди) в Римі (2 год.)

МОДУЛЬ III.

РЕЧОВЕ ТА ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО

Лекція 8. Речі та їх класифікація. Володіння. (2 год.)

Поділ майнових прав на речеві і зобов'язальні. Поняття та класифікація речей у римському приватному праві. Поняття та види плодів. Види речей. Речі божого права.

Речі сакральні і речі релігійні. Речі публічного права. Речі манципні і речі не манципні. Речі тілесні і речі безтілесні. Речі рухомі і речі нерухомі. Речі, що знаходяться в обороті, і речі, вилучені з обороту. Речі родові і речі індивідуально визначені. Речі подільні і неподільні. Речі споживні і речі неспоживчі. Речі прості і складні. Поняття володіння. Розмежування володіння і держання. Corpus possessionis та animus possessionis. Види володіння. Захист володіння. Похідні володільці.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,4,7.

Лекція 9. Право власності. (2 год.)

Поняття права власності. Набуття права власності. Первісні і похідні способи набуття права власності. Власність і володіння. Обмеження права власності. Види права власності. Поняття преторської (бонітарної) власності. Способи набуття права власності. Набуття права власності за договором. Traditio. Набуття права власності за спадковим правом. Поняття права спільної власності. Повноваження співвласників. Втрата права власності. Позови, якими захищалося право власності та їхня характеристика. Віндікаційний позов. Негаторний позов. Публіціанський позов. Прогібіторний позов.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,5,6.

Лекція 10. Права на чужі речі. (2 год.)

Поняття та види прав на чужі речі. Поняття та види сервітутів. Емфітевзис та суперфіцій. Виникнення та припинення сервітутів. Захист сервітутного права. Сільські і міські земельні сервітути. Особисті сервітути: користування плодами ; користування; право проживання; право користування послугами рабів або тварин. Поняття емфітевзису та суперфіцію, їх відмінність від сервітуту. Заставне право як вид права на чужу річ. Фидуціарна угода. Ручна застава. Іпотека. Виникнення заставного права. Припинення заставного права

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,12.

Семінар 4. Право власності. Права на чужі речі. (2 год.)

Лекція 11. Zobов'язальне право (2 год.)

Поняття і підстави виникнення zobов'язання. Види zobов'язань. Сторони в zobов'язанні. Заміна сторін. Перевід боргу. Zobов'язання з кількома кредиторами або боржниками. Виконання zobов'язання. Наслідки невиконання zobов'язання. Засоби забезпечення виконання zobов'язання. Умови відповідальності: вина та її види. Збитки. Види збитків. Звільнення боржника від відповідальності. Випадок і непереборна сила. Оновлення zobов'язання (новація). Припинення zobов'язань. Правові засоби забезпечення виконання zobов'язань. Правові форми забезпечення zobов'язання: завдаток, неустойка, порука, застава. Поняття і види вини. Відповідальність за чужу вину. Поняття шкоди в римському праві.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,3,8.

Лекція 12-13. Контракт. Договори як види zobов'язань (4 год.)

Поняття договору (контракти і пакти). Структура договору. Класифікація договорів. Порядок укладення договору. Оферта і акцепт. Сіналагматичний договір. Суттєві і додаткові елементи договору. Зміст договору. Розподіл договорів на контракти і пакти. Класифікація контрактів. Реальні контракти: позики (*mutuum*), схову (*depositum*), закладу (*pignus*). Консенсуальні контракти: купівля-продаж (*emptio-venditio*), найму речей (*locatio conductio*), доручення (*mandatum*), договір товариства (*societas*). Вербальні контракти: стипуляція і спонсія. Літеральні контракти: прибутково-видаткові книги, сінграфи, хірографи. Безіменні контракти. Пакти та їх види. Умови дійсності договору в римському праві. Випадки визнання договору недійсним. Укладення договорів за допомогою представника.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,4,7.

Семінар 5. Договори як види зобов'язань (2 год.)

Лекція 14. Позадоговірні зобов'язання. (2 год.)

Поняття зобов'язань ніби з договорів. Зобов'язання, що виникають із безпідставного збагачення. Кондикція та її види. Позов про стягнення оплаченого неіснуючого боргу. Позов про повернення надання, мета якого не здійснилася. Позов про набуття за несправедливою підставою. Ведення чужих справ без доручення. Необхідні умови і правові наслідки. Зобов'язання, які виникають з незаконних дій. Поняття та виникнення приватних деліктів (*delictum*). Окремі види деліктів: особиста образа (*injuria*), крадіжка (*furtum*), грабіж (*rapina*), протиправне порушення або знищення чужого майна (*dantium in jurio datum*), насильство і погроза (*metus*), обман (*dolus*), заподіяння шкоди кредиторам (*fraus creditorum*). Поняття зобов'язання, що виникає ніби з делікту - його зміст та правові ознаки. Види ніби деліктів. Відповідальність судді за недбале або неправильне виконання своїх обов'язків. Відповідальність за "вилите й викинуте". Відповідальність за "виставлене або підвішене". Відповідальність господарів готелів, заїжджих дворів і капітанів кораблів.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2, 12.

Лекція 15. Спадкове право. (2 год.)

Поняття спадкового права. Види і форми спадкування в римському праві. Спадкування за заповітом. Умови дійсності заповіту. Поняття обов'язкової частки. Коло осіб, яким належала ця частка. Спадкування за законом (в квіритському праві, в преторському праві, за імператорським законодавством до Юстиніана, за законодавством Юстиніана). Спадкове представництво. Спадкова трансмісія. Прийняття спадщини. Права і обов'язки спадкоємців. Відповідальність спадкоємця за борги спадкодавця. Спадкова субституція та її види. Легат. Фідеїкоміс.

Основна література: 1,2,3,4,5. Додаткова література: 2,3.

Семінар 6. Позадоговірні зобов'язання. Спадкове право (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Основи римського права» оцінюються за «за дванадцятибальною шкалою

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульна контрольна робота

Форма проведення – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 12 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, студент повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач.

Критерії оцінювання знань з предметів загальноосвітньої підготовки за дванадцятибальною шкалою

Початковий рівень навчальних досягнень

1 бал - студент може відтворити 2-3 поняття теми; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш ніж 20% від загальної кількості тестів.

2 бали - студент може усно відтворити кілька термінів, явищ; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні «так – ні»; частково визначає понятійний апарат; може самостійно знайти відповідь у текстізакону; виконує 20% від загальної кількості тестів.

3 бали - студент може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами дисципліни, слабо орієнтується в термінах; має лише загальне уявлення про дисципліну, відсутні сформовані уміння і навички; виконує 30% від загальної кількості тестів.

Середній рівень навчальних досягнень

4 бали - студент має початковий рівень знань; слабо орієнтується у поняттях; має фрагментарні навички в роботі з відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45% від загальної кількості тестів.

5 балів - студент знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійки навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює основні поняття, наводить приклади, знає повноваження органів, що вивчаються; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 55% від загальної кількості тестів.

6 балів - студент самостійно дає більшість визначень, самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати робить певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, володіє понятійно-

категоріальним апаратом; користується додатковими джерелами (журнально-газетні публікації, комп'ютерні програми, Інтернет); виконує 65% від загальної кількості тестів.

Достатній рівень навчальних досягнень

7 балів - студент правильно відтворює основні поняття теми, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність історичних органів, наводить власні приклади на підтвердження висловленої думки; самостійно викладає матеріал теми, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами юридичної інформації; правильно використовує юридичну термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75% від загальної кількості тестів.

8 балів - студент має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює поняття та норми права у взаємозв'язку; досконало володіє юридичними джерелами; формулює і чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацьовувати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80% від загальної кількості тестів.

9 балів - студент вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує юридичні поняття; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці норм права; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультації з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85% від загальної кількості тестів.

Високий рівень навчальних досягнень

10 балів - студент має глибокі та повні знання норм права; може визначити тенденції та протиріччя юридичних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях, відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативу; виконує 95% від загальної кількості тестів.

11 балів - студент здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосовувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію (наукова юридична література, мас-медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемно-правові завдання; виконує 100% від загальної кількості тестів.

12 балів - студент має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо правових понять; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу норм права; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
1	Джерела римського права	1-12
2	Сімейне право.	1-12
3	Речі і їх класифікація.	1-12
4	Контракт. Договори. Позадовісні зобов'язання	1-12
5.	Право власності	1-12
6.	Позови	1-12
7.	Суб'єкти приватного права	1-12
8.	Суб'єкти цивільних правовідносин	1-12

Критерії оцінювання самостійної роботи.

12-10 балів – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані, не мають помилок.

9-7 балів – робота виконана в повному обсязі, але має деякі неточності і незначні помилки; достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при доборі потрібного матеріалу.

6-5 балів – поверхневе знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету.

4-3 бали – студент знайомий з матеріалом, але не виділяє основних положень, допускає суттєві помилки, які викривлюють зміст, не вміє користуватися термінологією і поєднувати теоретичні засади з практичним їх втіленням.

2-1 бал – не виявляє розуміння матеріалу, має розрізненні знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 20%.

Навчально-методична карта дисципліни «Основи римського права»

Разом: 90 год., лекції – 30 год., семінарські заняття – 12 год.
самостійна робота – 42 год., підсумковий контроль – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III						
Назва модуля	Історія та рецепції Римського права			Класичне Римське приватне право. Суб'єкти цивільних правовідносин. Сімейне право			Речове та зобов'язальне право						
Лекції	1	2	3	4	5	6-7	8	9	10	11	12-13	14	15
Дати													
Теми лекцій	Вступ. Предмет і система ОРПП	Рецепція Римського приватного права	Джерела римського права	Суб'єкти цивільних правовідносин.	Сімейне право	Позови	Речі та їх класифікація. Володіння.	Право власності.	Права на чужі речі.	Зобов'язальне право	Контракт. Договори як види зобов'язань	Позадовговірні зобов'язання.	Спадкове право
Теми семінарських занять			Семінар 1. Рецепція Римського права. Джерела римського права. (2 год.)		Семінар 2. Сімейне право. Особисті та майнові відносини в сім'ї (2 год.)	Судочинство (судді і суди) в Римі (2 год.)			Семінар 4. Право власності. Права на чужі речі. (2 год.)		Семінар 5. Договори як види зобов'язань с		Семінар 6. Позадовговірні зобов'язання. Спадкове право (2 год.)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота			Модульна контрольна робота			Модульна контрольна робота						
Підсумковий контроль	залік												

8. Рекомендована література

Базова

1. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право [Текст] : підручник / О. А. Підпригора, Є. О. Харитонов. - 6-те вид. - Київ : Юрінком Інтер, 2020. - 525 с.
2. Римське приватне право : Курс лекцій / - Львів, 2019.- 136 с.
3. Харитонов Є.О. Основи римського приватного права: Конспект лекцій. – 4-е вид., перероб.і допов. – Х.: ТОВ «Одіссей». – 2019. – 312 с.
4. Майданик Р.А. Римське приватне право: практикум / Алерта, 2021. -220 с.
5. Тетарчук І.В. Римське приватне право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів / ЦУЛ, 2020. – 136 с.

Допоміжна

1. Вовк В.М. «Жіноче питання» у Римському праві /В.М.Вовк // Науковий вісник. – 2008. - №3
2. Вовк В.М. Юридична рівність у римському приватному праві /В.М.Вовк // Адвокат. – 2009. - №6(105)
3. Глиняна К.М. Вплив римського права на становлення та розвиток сучасного права Європи //Актуальні проблеми держави і права: Збірник наукових праць. - Одеса: Юридична література, 2004. - Вип. 23. С. 190-195
4. Гончаренко В.О. Система договорів римського права та деякі питання її рецепції в сучасному цивільному законодавстві України / В.О.Гончаренко // Університетські наукові записки. – 2005. - №3(15). – С.121-125
5. Орач Є.М., Тищик Б.Й. Основи римського приватного права: Навч. посібник. –Львів: ЛНУ, 2007.
6. Основи римського приватного права: Курс лекцій. - К.: Юрінком Інтер, 2009.
7. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право. – К.: Юрінком, 2003.
8. Підпригора О. А. Римське приватне право: Підручник для студентів юрид. спец, вищих навч. закладів: Вид. 3є, перероб. та доп. - К: Видавничий Дім «ІнЮре», 2008. - 440 с.
9. Рабінович С.П. Natura Hominus як джерело права (за творами римських юристів) / С.П. Рабінович // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2008. - №3 (Д)
10. Римське право (Інституції). – Х.: «Одіссей», 2003. –288с.
11. Рибачок В.А. Становлення інституту іпотеки та механізму оформлення іпотечних договорів за часів римського права / В.А.Рибачок // Часопис Київського університету права. – 2009 - № 3. – С.150-156
12. Харитонов Є.О. Джерела приватного (цивільного) права // Актуальні

проблеми держави і права: Зб. наук. праць. Вип.11. – Одеса: Юрид. л-ра, 2001. – С.226-229.

6. Основи Римського приватного права // Підручник // За загальною редакцією В.І. Борисової та Л.М. Баранової // Харків, «Право». - 2008. – 226 с.
13. Харитонов Є.О. Історія приватного права Європи: Західна традиція. – Одеса, 2010.

12. Інформаційні ресурси

<http://pravo.biz.ua/content/002/> Основи римського приватного права: Навчальний посібник - Львів: Ред.-вид. відділ Львів, ун-ту, 2000. - 238с.

http://www.franko.lviv.ua/faculty/pravo/rymske_pravo.html Правничий коледж ЛНУ імені І.Я.Франка. Лекції з римського цивільного права.

<http://librarium.110mb.com/pravo/rympr/rympravo.html> Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право.